

Covid-19 Salgınının, Türkiye’de Tıp Fakültesi Olan ve Olmayan Devlet Üniversiteleri Giderlerine Etkisi: Karşılaştırmalı Analiz

Adem Yaman^{1*}, Ayşe Atılğan Sarıdoğan²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Rektörlük Ofisi, Çanakkale, Türkiye

²Çanakkale Onsekiz Mart Üni., Çanakkale SBMYO, Muhasebe ve Vergi Bölümü, Çanakkale, Türkiye
ORCID: A.Yaman (0000-0002-3065-5329), A. Atılğan Sarıdoğan (0000-0001-5160-7687)

Özet

Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de Covid-19 salgını, sağlık, ekonomi ve sosyal alanlarda, önemli olumsuz etkilere yol açmıştır. Diğer yandan, 2020’nin başlarında etkisini hissettiren Covid-19 salgını, ülkelere ve sektörlere göre farklı düzeylerde olumsuz etkilere yol açmaktadır. Türkiye’de genelde pandemi hastaneleri, özelde ise, tıp fakültesi olan devlet üniversiteleri, Covid-19 Salgının yönetilmesinde ve olumsuz etkilerinin azaltılmasında son derece büyük önem arz etmektedir. Bu bağlamda, bu çalışmanın temel amacı, Türkiye’de tıp fakültesi olan devlet üniversiteleri giderleri üzerinde, Covid-19 salgının etkilerini istatistikî olarak incelemektir. İstatistiksel analiz sonuçlarına göre, Türkiye’de tıp fakültesi olan devlet üniversiteleri giderleri, hem aynı dönemde tıp fakültesi olmayan devlet üniversiteleri giderlerine göre artış göstermiştir, hem de 2020 yılında, 2019 yılına göre istatistiksel olarak anlamlı bir artış göstermiştir. Sonuç olarak, Covid-19 Salgının ile mücadelede hayati öneme sahip olan tıp fakültesine sahip üniversitelerin giderlerinin finansmanın etkili bir şekilde yönetilmesi, salgın başta olmak üzere, diğer hastalıkların yönetimi açısından da son derece büyük önem arz etmektedir. Literatürdeki sınırlı sayıda bulunan araştırma konusunda tıp fakültesi olan devlet üniversitelerinin hem pratik düzeyde hem de teorik düzeyde harcama ve ARGE bütçelerinin arttırılması, kapasitelerinin güçlendirilmesi gerekmektedir. Finansal yeterlilikleri olan bir üniversite araştırma hastaneleri hem toplumsal sağlık hizmeti sunumu hem de küresel ölçekteki pandemiye yönelik önemli düzeyde katma değer sağlayabilecektir.

Anahtar kelimeler: Covid-19 Salgını, Devlet Üniversiteleri, Tıp Fakültesi, Gider

An Empirical Analysis for the Effects of the Covid-19 Pandemic on Expenditures of State Universities with Faculty of Medicine in Turkey

Abstract

In Turkey, as in the whole world, Covid-19 Pandemic has led to significant adverse effects on health, economic and social fields. On the other hand, Covid-19 Pandemic which made its impact felt at the beginning of 2020 causes different negative effects by the countries and sectors. In Turkey, generally pandemic hospitals and in particular the state universities with medical faculty poses an extremely great importance reducing and managing negative effects of Covid-19 Pandemic. In this context, the main purpose of this study is to analyse the effects of the covid-19 pandemic on expenditures of state universities with faculty of medicine in Turkey. According to the statistical analysis results, expenditures of state universities with faculty of medicine in Turkey increased statistically significant compared to both expenditures of state universities without faculty of medicine in Turkey and the year 2020 compared to 2019 in the same period. As a result, effective management of the financing of the expenses of universities with medical faculties, which are vital in combating the Covid-19 Pandemic, is also of great importance in terms of the management of other diseases, especially the epidemic. State universities with medical faculties need to increase their spending and R&D budgets, both at the practical and theoretical level, and their capacities should be strengthened in the limited number of researches in the literature. A university research hospital with financial capabilities will be able to provide significant added value for both the delivery of social health services and the global pandemic.

Keywords: Covid-19 Pandemic, State Universities, Medical Faculty, Expenditure

1. GİRİŞ

Covid-19 Salgını tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de sağlık, ekonomi ve sosyal alanlarında önemli olumsuz

etkilere yol açmıştır. 2020’nin başlarında etkisini hissettiren Covid-19 Salgının ülkelere ve sektörlere göre farklı düzeylerde olumsuz etkiler oluşturmuştur ve hâlâ da olumsuz etkileri devam etmektedir. Şüphesiz salgının önemli etkileri sağlık sektörü üzerinde görülmektedir. Vaka sayısındaki değişime göre salgının sağlık sektörü üzerindeki etkisi de değişkenlik göstermektedir. Türkiye’de genel olarak pandemi hastaneleri özelde ise tıp fakültesi olan devlet üniversiteleri Covid-19 Salgının yönetilmesinde ve olumsuz etkilerinin azaltılmasında son

*Yazışma Adresi / Address for Correspondence:

A. Yaman, Email: ademyaman@comu.edu.tr

Geliş Tarihi / Received Date: 08.03.2021

Kabul Tarihi / Accepted Date: 02.07.2021

Doi: 10.32329/uad.892846

derece büyük önem arz etmektedir.

Covid-19 Salgınının sosyal, hukuki, ekonomik ve sağlık alanındaki etkileri üzerine artan bir literatür olmasına karşın, sağlık harcamaları üzerindeki etkileri özellikle Covid-19 Salgınının tıp fakültesi olan üniversite giderleri üzerindeki etkiler üzerine literatüre henüz bir çalışma tespit edilmemiştir. Bu bağlamda, çalışmanın özgün katkısı Covid-19 Salgınının Türkiye’de tıp fakültesi olan devlet üniversiteleri giderleri üzerine etkilerini inceleyen öncü çalışmalar arasında yer almaktadır.

Covid-19 Salgınının ekonomik ve sosyal etkileri literatürde ağırlıklı olarak hem makroekonomi düzeyinde hem de mikroekonomi düzeyinde bir yandan salgının bulaşma riski diğer yandan devletin salgının bulaşma riskini azaltmak amacıyla sosyal hareketliliği kısıtlayan tedbirlerine bağlı olarak sektörlere göre değişkenlik göstermekle birlikte arz ve talep cephesini olumsuz etkilemiştir. Bu sebeple, üretim, istihdam, işsizlik ve bireysel ve kurumsal kazançlarda önemli olumsuz etkiler ortaya çıkmıştır. Devlet Covid-19 Salgınının sağlık, sosyal ve ekonomik alanlardaki olumsuz etkileri en aza indirmek için çeşitli sosyal ve ekonomik teşvik tedbirleri uygulamaya koymuştur. Sağlık sektöründe de bir yandan sağlık altyapı kapasitesinin kısa vadede güçlendirilmesi diğer yandan sağlık alanında gider kalemlerindeki artışlar sağlık harcamalarında önemli artışların olmasına yol açmaktadır. (Bkz., Açıkgoz ve Günay, 2020; Bahar ve İlal, 2020; Balcı ve Çetin, 2020; Cinel, 2020; Donthu ve Gustafsson, 2020; Durmuş ve Şahin, 2020; Kara, 2020; Guan et al, 2020; Gürsoy et al, 2020; Karataş, 2020; Kılıç, 2020; Michie, 2020; Newbold et al, 2020; Nishi et al, 2020; Sharif et al, 2020; Soylu, 2020; Şenol ve Zeren, 2020; Tayar, 2020; Tekin, 2020; Zeren ve Hızarcı, 2020; Terzioğlu, 2020)

Covid-19 Salgınının sağlık sektörü başta olmak üzere tüm ekonomi ve toplum üzerindeki yıkıcı etkilerinin en aza indirilmesinde ulusal ve uluslararası iş birliği başta olmak üzere kıt kaynakların etkili bir şekilde yönetilmesi Covid-19 Salgınının kısa ve orta vadedeki olumsuz etkilerini minimize etmek açısından son derece büyük önem arz etmektedir.

Devlet üniversite hastaneleri üzerinden yapılan sağlık harcamalarındaki artışın toplam sağlık harcamalarındaki artış içindeki oranının son zamanlarda önemli oranda artış gösterdiği ileri sürülmektedir (Yıldırım ve Cebeci, 2021). Sağlık harcamalarındaki bu durumun bir nedeninin de devlet üniversitelerinin tıp fakültesi hastanelerinin “global bütçe uygulaması” işlemi tesis edilerek finansal olarak desteklenmesi nedeniyle olduğu düşünülmektedir. Bu süreç bir anlamda da Covid 19 pandemisi ile birlikte kamusal sağlık hizmeti sunan ülkelerin kurumsal yeterlikleriyle de ilişkili olduğu tezini akla getirmektedir.

COVID-19 salgını, küresel ölçüde yaşamımızı etkileyen benzerine muhtemel çok nadir karşılaşılan bir sağlık

bunalımıdır. Dünya ölçeğinde ekonominin salgın nedeniyle 2020’de yaklaşık % 6 oranında küçüleceği ve OECD ülkelerinde işsizlik oranının ise önceki yıllara nispeten 2020’de % 9,2’ye çıkacağı yönünde değerlendirmeler yapılmaktadır (IMF,2021).

Covid-19 salgın krizinin Türkiye ekonomisi üzerindeki olumsuz etkilerinden birisi de, birçok farklı ticaret ve sanayi boyutundaki vergi gelirlerinin sektörel durgunluk yüzünden önemli ölçüde düşmesine karşılık devletin giderlerinin özellikle sosyal ve sağlık harcamalarının artması nedeniyle bütçe giderlerinin büyük ölçüde arttırılmak zorunda kalınmıştır (Adıgüzel, 2020). Hazine ve Maliye Bakanlığı verilerine göre 2019 yılında 123 milyar TL; 2020 yılının ilk çeyreğinde ise söz konusu bütçe açığının 72,8 milyar TL düzeyine; 2020 Aralık sonu itibariyle de 138,9 milyar TL düzeyine ulaşmıştır (HMB, 2021). Sağlık harcamalarının katlanarak artması bütçe açığının artmasında en önemli bir etmenlerden birisi olduğu düşünülmektedir. Salgınin süresine de bağlı olarak Covid-19 salgınının Türkiye ekonomisine maliyetinin Adıgüzele (2020) göre yaklaşık 400-675 milyar TL olacağı yönündedir.

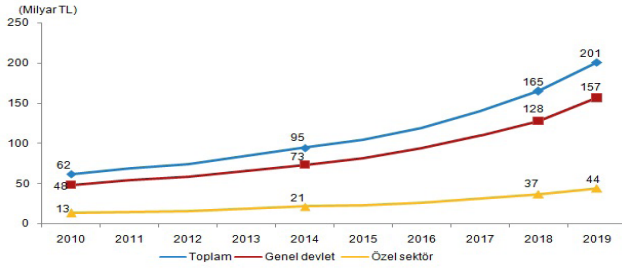
Bu bağlamda, bu çalışmanın temel amacı, Covid-19 Salgınının Türkiye’de tıp fakültesi olan ve olmayan devlet üniversiteleri giderleri üzerine etkilerini istatistiksel olarak analiz etmektir. Pandeminin Türkiye’de 2020 yılı başından itibaren görülmesi ve vaka sayılarının artması ile birlikte Covid 19 salgını için tedbir harcamalarının yapılmaya başlanması nedeniyle araştırmada 2019 ve 2020 yılının ilk dokuz aylık döneminin döneminin dikkate alınmıştır. 2019 yılında aynı döneme ilişkin herhangi bir Covid 19 salgını harcaması olmaması nedeniyle her iki mali yıl mukayese edilerek konunun anlatılması benimsenmiştir. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Tıp fakültesi olan ve tıp fakültesi olmayan devlet üniversiteleri giderleri arasındaki farkın istatistikî anlamlılığı üzerine ampirik sonuçlar nelerdir?
2. Tıp fakültesi olan devlet üniversiteleri giderleri için 2020 ve 2019 yılı istatistikî anlamlılığı üzerine ampirik sonuçlar nelerdir?

2. COVID-19 SALGININ SAĞLIK HARCAMALARI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Covid-19 Salgınının tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de sağlık sektörü üzerinde ağır etkileri söz konusu olmaktadır. Şekil.1’de Türkiye’de sağlık harcamaları göstergeleri verilmiştir. Buna göre devletin genel sağlık harcamasındaki payı özellikle 2018 sonrasında artan bir trende sahiptir.

Tablo.1’de Türkiye’de Sağlık harcamalarına ilişkin temel göstergeler (1999-2019) verilmiştir. Buna göre toplam sağlık harcaması ve kişi başına sağlık harcamasında artan bir trend söz konusudur.

Şekil 1. Türkiye’de Sağlık Harcamaları

Kaynak: TÜİK (2019), Sağlık Harcamaları İstatistikleri,

Tablo 1. Türkiye’de Sağlık harcamalarına ilişkin temel göstergeler (1999-2019)

Yıl	Toplam sağlık harcamasının gayri safi yurtiçi hasılaya oranı (%)	Toplam sağlık harcaması (Milyar TL)	Kişi başına sağlık harcaması (TL)	Genel devlet sağlık harcamasının toplam sağlık harcamasına oranı (%)	Özel sektör sağlık harcamasının toplam sağlık harcamasına oranı (%)
1999	4.7	5.0	79	61.1	38.9
2000	4.8	8.2	128	62.9	37.1
2001	5.1	12.4	190	68.1	31.9
2002	5.2	18.8	284	70.7	29.3
2003	5.2	24.3	363	71.9	28.1
2004	5.2	30.0	444	71.2	28.8
2005	5.2	35.4	517	67.8	32.2
2006	5.6	44.1	636	68.3	31.7
2007	5.8	50.9	726	67.8	32.2
2008	5.8	57.7	813	73.0	27.0
2009	5.8	57.9	804	81.0	19.0
2010	5.3	61.7	843	78.6	21.4
2011	4.9	68.6	924	79.6	20.4
2012	4.7	74.2	987	79.2	20.8
2013	4.7	84.4	1,108	78.5	21.5
2014	4.6	94.7	1,228	77.4	22.6
2015	4.5	104.6	1,337	78.5	21.5
2016	4.6	119.8	1,511	78.5	21.5
2017	4.5	140.6	1,751	78.0	22.0
2018	4.4	165.2	2,030	77.5	22.5
2019	4.7	201.0	2,434	78.0	22.0

Kaynak: TÜİK (2019), Sağlık Harcamaları İstatistikleri,

Sağlık harcamalarına yönelik 2020 yılı istatistikî verileri henüz açıklanmamış olmasına karşın Covid-19 Salgınının etkisi ile sağlık harcamalarında önemli bir artış olacağı beklenebilir. Bir yandan salgının etkisi diğer yandan döviz kurundaki artışlar özellikle sağlıkta ithal girdi ve ilaç kullanım maliyetlerini artırmaktadır.

3. AMPİRİK ANALİZ

3.1. Veri

Çalışmada Türkiye’de tıp fakültesi olan ve tıp fakültesi olmayan devlet üniversiteleri toplam giderleri analiz değişkeni olarak seçilmiştir. Tıp fakültesi olan ve tıp fakültesi olmayan devlet üniversiteleri toplam giderleri verileri, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Muhasebat ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Genel Yönetim Bütçe İstatistiklerinden elde edilmiştir. Covid-19 Salgınının Türkiye’de tıp fakültesi olan ve tıp fakültesi olmayan

devlet üniversiteleri giderleri üzerindeki etkileri analiz edilirken veri bulunabilirliği açısından 2019Q1-2020Q3 dönemi çeyrek dönem verileri kullanılmıştır (Bkz. Ek.1.). Karşılaştırmalarda ise 2019 ve 2020 yılı ilk dokuz ay toplamaları arasındaki farkların istatistikî olarak anlamlı olup olmadığı analiz edilmiştir.

Araştırmada 2019 ve 2020 yılının ilk dokuz aylık döneminin döneminin dikkate alınmasındaki amaç;

Pandeminin Türkiye’de 2020 yılı başından itibaren görülmesi ve vaka sayılarının artması ile birlikte Covid 19 salgını için tedbir harcamalarının yapılmaya başlanması nedeniyledir. 2019 yılında aynı döneme ilişkin herhangi bir Covid 19 salgını harcaması olmaması nedeniyle her iki mali yıl mukayese edilerek konunun anlatılması benimsenmiştir.

3.2. Yöntem

Covid-19 Salgınının Türkiye’de hem tıp fakültesi olan ve tıp fakültesi olmayan devlet üniversiteleri giderleri arasındaki farkların ortalaması için hem de tıp fakültesi olmayan devlet üniversiteleri 2019 ve 2020 yılı ilk dokuz ay toplamaları farklarının ortalamaları istatistikî olarak anlamlı olup olmadığı analiz edilmesi amacıyla ortalamalar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığına yönelik testler kullanılmıştır.

Çalışmada iki farklı ampirik analiz yapılmıştır. Birinci analizde tıp fakültesi olan ve tıp fakültesi olmayan devlet üniversiteleri giderleri arasındaki farkın istatistikî anlamlılığı test edilmiştir. Bu analiz için kullanılan yöntem, Bağımsız Örnekler için t testi kullanılmıştır. Bağımsız grupların varyanslar farklı olduğu için, farklı varyans durumu için analiz sonuçları dikkate alınmıştır.

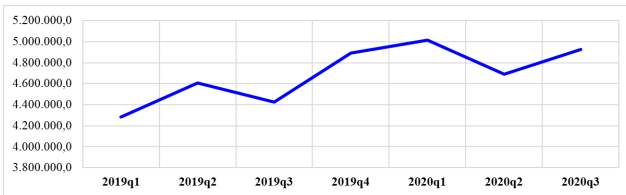
Çalışmada yapılan ikinci analiz ise, tıp fakültesi olan devlet üniversiteleri giderleri için 2020 ve 2019 yılı istatistikî anlamlılığının test edilmesidir. Burada bağımlı gruplar arasında iki dönem arasında farklılık olup olmadığı test edilmiştir. Bağımlı gruplar için normallik testi sağlanmadığı için, iki bağımlı grup için Wilcoxon testi kullanılmıştır.

3.3. Tıp Fakültesi Olan ve Tıp Fakültesi Olmayan Devlet Üniversiteleri Giderleri Arasındaki Farkın İstatistikî Anlamlılığı Üzerine Ampirik Sonuçların Analizi

Çalışmanın uygulama kısmında ilk olarak, Covid-19 Salgınının tıp fakülteleri üzerinde daha fazla etkileri olacağı varsayımı ile tıp fakültesi olan üniversitelerin giderlerinin tıp fakültesi olmayanlara göre daha yüksek etkileneceği kabul edilmektedir. Bu bağlamda çalışmada, tıp fakültesi olan ve tıp fakültesi olmayan devlet üniversiteleri giderleri arasındaki farkın istatistikî anlamlılığı test edilmiştir.

Şekil.2’de tıp fakültesi olan ve tıp fakültesi olmayan devlet üniversiteleri için toplam gider farkı (Bin TL) verilmiştir.

Buna göre Covid-19 Salgını öncesinde de tıp fakültesi olan üniversitelerinin giderleri, tıp fakültesi olmayan üniversitelerinin giderlerinin üzerinde seyretmektedir. Ancak Covid-19 Salgınının 2020 yılı ilk çeyreğinden itibaren Türkiye’de etkilerini hissettirmeye başlaması ile bu bağlamda 2020 yılı ilk çeyreği rakamları ile tıp fakültesi olan üniversitelerinin giderleri, tıp fakültesi olmayan üniversitelerinin giderlerinin arasındaki farklar sonraki dönemlerde artma trendi göstermiştir. Çalışmada üniversite giderlerinin mevsimsel etkilerin etkisini ortadan kaldırmak için üniversitelerin giderleri için 2019 ve 2020 yılı ilk dokuz ayı farkları alınmıştır. Tıp fakültesi olan üniversitelerin giderleri ile tıp fakültesi olmayan üniversitelerin giderlerinin 2019 ve 2020 yılı ilk dokuz ayı farkları için ortalamalarının istatistikî olarak anlamlı olup olmadığı incelenmiştir.

Şekil 2. Tıp Fakültesi Olan (A) ve Tıp Fakültesi Olmayan (B) Devlet Üniversiteleri İçin Toplam Gider Farkı (A-B) (Bin TL)

Aşağıda (Tablo 2) tıp fakültesi olan ve tıp fakültesi olmayan devlet üniversiteleri için toplam gider farkı için tanımsal istatistikler verilmiştir. Buna göre tıp fakültesi olan üniversite giderleri için 2020 ve 2019 ilk dokuz ay farkı aritmetik ortalaması 27,586.2 iken, tıp fakültesi olmayan üniversite giderleri için 2020 ve 2019 ilk dokuz ay farkı aritmetik ortalaması 10,002.8’dir.

Tablo 2. Tıp Fakültesi Olan ve Tıp Fakültesi Olmayan Devlet Üniversiteleri İçin Toplam Gider Farkı (2020 ve 2019 İlk Dokuz Ay) (Bin TL)

	Üniversite Grubu	
	Tıp Fakültesi Var	Tıp Fakültesi Yok
Aritmetik Ort.	27,586.2	10,002.8
Medyan	26,030.0	10,270.5
Varyans	409,317,811.1	123,890,463.5
Std. Sapma	20,231.6	11,130.6
Minimum	-29,402.0	-20,675.0
Maksimum	92,173.0	39,047.0
Aralık	121,575.0	59,722.0
Çeyrekler arası aralık	24,027.5	13,030.3
Çarpıklık	0.6	0.3
Basıklık	1.7	0.9
Üniversite Sayısı	69	58

Tablo.3’te tıp fakültesi olan ve tıp fakültesi olmayan devlet üniversiteleri için toplam gider farkı değişkeni için normallik testi sonuçları verilmiştir. Buna göre Kolmogorov-Smirnov test sonuçlarına göre serilerin normal dağılıma sahip olduğu temel hipotezi reddedilememektedir.

Tablo 3. Tıp Fakültesi Olan ve Tıp Fakültesi Olmayan Devlet Üniversiteleri İçin Toplam Gider Farkı Değişkeni İçin Normallik Testi Sonuçları

eri İçin Toplam Gider Farkı Değişkeni İçin Normallik Testi Sonuçları

Üniversite Grubu	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Tıp Fakültesi Var	0.0996	69.0000	0.0869	0.9570	69.0000	0.0184
Tıp Fakültesi Yok	0.0860	58.0000	,200*	0.9784	58.0000	0.3860

*. This is a lower bound of the true significance.
a. Lilliefors Significance Correction

Tablo.4’te tıp fakültesi olan ve tıp fakültesi olmayan devlet üniversiteleri için toplam gider farkı değişkeni için grup varyansları için homojenlik testi sonuçları verilmiştir. Buna göre varyansların sabit olduğu hipotezi %1 düzeyinde reddedilmektedir.

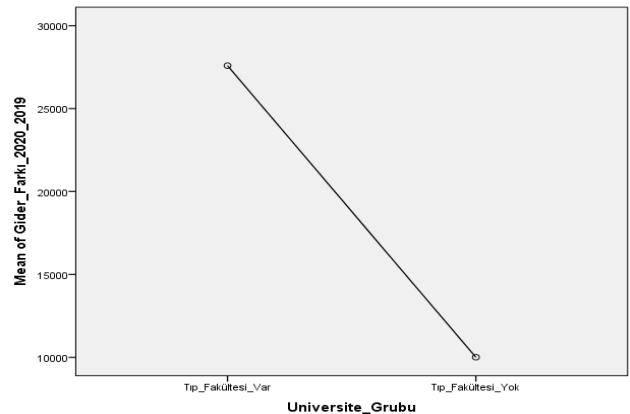
Tablo 4. Tıp Fakültesi Olan ve Tıp Fakültesi Olmayan Devlet Üniversiteleri İçin Toplam Gider Farkı Değişkeni İçin Grup Varyansları İçin Homojenlik Testi

Levene İstatistiği	df1	df2	Sig.
13.907	1	125	.000

Tablo.5’te tıp fakültesi olan ve tıp fakültesi olmayan devlet üniversiteleri için toplam gider farkı değişkeni için bağımsız t test sonuçları verilmiştir. Buna göre “Tıp Fakültesi olan ve olmayan devlet üniversiteleri için dönemler arası toplam gider farkı için ortalama fark yoktur” temel hipotezi farklı varyans durumu altında %1 anlam düzeyinde reddedilmektedir. Bu sonuçlara göre tıp fakültesi olan üniversite giderleri için 2020 ve 2019 ilk dokuz ay farkı aritmetik ortalamasının, tıp fakültesi olmayan üniversite giderleri için 2020 ve 2019 ilk dokuz ay farkı aritmetik ortalamasından istatistikî olarak da yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Bu farkın önemli bir kaynağının, Covid-19 Salgınının etkisinin olabileceği ileri sürülebilir.

Tablo 5. Tıp Fakültesi Olan ve Tıp Fakültesi Olmayan Devlet Üniversiteleri İçin Toplam Gider Farkı Değişkeni İçin Bağımsız Örnekler t testi sonuçları

	Levene Varyans Eşitliği Testi		Ortalamaların Eşitliği için t testi		
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)
Eşit varyans durumu	13.907	.000	5.908	125	.000
Farklı varyans durumu			6.190	108.937	.000

Şekil 3. Tıp Fakültesi Olan ve Tıp Fakültesi Olmayan Devlet Üniversiteleri İçin Toplam Gider Farkı Değişkeni İçin Ortalama Değerler (Bin TL)

Şekil.3’te tıp fakültesi olan ve tıp fakültesi olmayan devlet üniversiteleri 2020-2019 yılları gider farkı toplam için ortalama değerler verilmiştir. Buna göre ortalamada tıp fakültesi olmayan üniversitelerin giderlerinin dönemler arası fark ortalamaları tıp fakültesi olanlardan düşüktür.

3.4. Tıp Fakültesi Olan Devlet Üniversiteleri Giderleri İçin 2020 ve 2019 Yılı İstatistiksel Anlamlılığı Üzerine Ampirik Sonuçların Analizi

Çalışmanın uygulama kısmında test edilen ikinci hipotez, “*Tıp Fakültesi Olan Devlet Üniversiteleri Giderleri İçin 2020 ve 2019 Yılı İlk Dokuz Ay Toplam Değerler için eşleştirilmiş ortalama değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığı*” test edilmesidir.

Tablo.6’da tıp fakültesi olan devlet üniversiteleri giderleri için 2020 ve 2019 yılı ilk dokuz ay toplam değerleri için tanımsal istatistikler verilmiştir. Buna göre tıp fakültesi olan devlet üniversiteleri giderleri 2019 yılı ilk dokuz ay toplamlarının ortalaması 280,305 (Bin TL) iken, tıp fakültesi olan devlet üniversiteleri giderleri 2020 yılı ilk dokuz ay toplamlarının ortalaması 307,891 (Bin TL)’dir.

Tablo 6. Tıp Fakültesi Olan Devlet Üniversiteleri Giderleri İçin 2020 ve 2019 Yılı İlk Dokuz Ay Toplam Değerleri İçin Tanımsal İstatistikler

	N	Anlam	Std. Sapma	Minimum	Maksimum
Dönem 2019 İlk Dokuz ay	69	280,305.6	184,694.5	6,967.0	818,075.0
Dönem 2020 İlk Dokuz ay	69	307,891.8	95,549.8	17,448.0	874,145.0

Tablo.7’de tıp fakültesi olan devlet üniversiteleri giderleri için 2020 ve 2019 yılı ilk dokuz ay toplam değerleri için normallik testi sonuçları verilmiştir. Buna göre %5 anlam düzeyinde normal dağılım geçerlidir temel hipotezi reddedilmektedir.

Tablo 7. Tıp Fakültesi Olan Devlet Üniversiteleri Giderleri İçin 2020 ve 2019 Yılı İlk Dokuz Ay Toplam Değerleri İçin Normallik Testi Sonuçları

Üniversite Grubu	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Dönem_2019_İlk_Dokuz_ay	.121	69	.014	.938	69	.002
Dönem_2020_İlk_Dokuz_ay	.108	69	.046	.933	69	.001

*. This is a lower bound of the true significance.
a. Lilliefors Significance Correction

Normal dağılım varsayımı sağlanmadığı için, bağımlı grupların ortalamaların eşitliği testi için bu durumda, parametrik olmayan hipotez testi olarak Wilcoxon İşaretli Sıra Testi kullanılacaktır.

Wilcoxon İşaretli Sıra Testi sonuçlarına göre, Tablo.8’de tıp fakültesi olan devlet üniversiteleri giderleri için 2020 ve 2019 yılı ilk dokuz ay toplam değerleri için rank değerleri verilmiştir. Buna göre 66 üniversitenin giderleri artış gösterirken 3 üniversitenin giderleri aynı dönemde azalma göstermiştir.

Tablo 8. Tıp Fakültesi Olan Devlet Üniversiteleri Giderleri İçin 2020 ve 2019 Yılı İlk Dokuz Ay Toplam Değerleri İçin Rank Değerleri

	N	Sıra Ortalaması (Mean Rank)	Sum of Ranks
Dönem 2020 İlk Dokuz ay - Dönem 2019 İlk Dokuz ay	3 ^a	16.00	48.00
Negative Ranks	66 ^b	35.86	2367.00
Positive Ranks	0 ^c		
Ties			
Total	69		

a. Dönem 2020 İlk Dokuz ay < Dönem 2019 İlk Dokuz ay
b. Dönem 2020 İlk Dokuz ay > Dönem 2019 İlk Dokuz ay
c. Dönem 2020 İlk Dokuz ay = Dönem 2019 İlk Dokuz ay

Tablo 9. Tıp Fakültesi Olan Devlet Üniversiteleri Giderleri İçin 2020 ve 2019 Yılı İlk Dokuz Ay Toplam Değerleri İçin Wilcoxon İşaretli Sıra Testi Sonuçları

Test Statistics ^a	
	Dönem 2020 İlk Dokuz ay - Dönem 2019 İlk Dokuz ay
Z	-6.933 ^b
Asymp. Sig. (2-tailed)	.000

a. Wilcoxon Signed Ranks Test
b. Based on negative ranks.

Tablo.9’da tıp fakültesi olan devlet üniversiteleri giderleri için 2020 ve 2019 yılı ilk dokuz ay toplam değerleri için Wilcoxon işaretli sıra testi sonuçları verilmiştir. Buna göre “*Tıp Fakültesi Olan Devlet Üniversiteleri Giderleri İçin 2020 ve 2019 Yılı İlk Dokuz Ay Toplam Değerler için eşleştirilmiş medyan değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı*” temel hipotezi %1 anlam düzeyinde reddedilmektedir. Bu bulgulara göre, tıp fakültesi olan devlet üniversiteleri giderleri için 2020 ve 2019 yılı ilk dokuz ay giderlerinde istatistiksel olarak artış gösterdiği sonucuna ulaşılmaktadır. Bu artışta Covid-19 Salgının önemli bir rolü olduğu bulgulardan hareketle iddia edilebilir.

4. SONUÇ

Bu çalışmada, Covid-19 Salgının Türkiye’de tıp fakültesi olan devlet üniversiteleri giderleri üzerine etkilerini istatistiksel olarak analiz edilmiştir. Covid-19 Salgının ekonomik ve sosyal etkileri literatürde ağırlıklı olarak hem makroekonomi düzeyinde hem de mikroekonomi düzeyinde bir yandan salgının bulaşma riski diğer yandan devletin salgının bulaşma riskini azaltmak amacıyla sosyal hareketliliği kısıtlayan tedbirlerine bağlı olarak sektörlere göre değişkenlik göstermekle birlikte arz ve talep cephesini olumsuz etkilemiştir. Bu sebeple, üretim, istihdam, işsizlik ve bireysel ve kurumsal kazançlarda önemli olumsuz etkiler ortaya çıkmıştır. Devlet Covid-19 Salgının sağlık, sosyal ve ekonomik alanlardaki olumsuz etkileri en aza indirmek için çeşitli sosyal ve ekonomik teşvik tedbirleri uygulamaya koymuştur. Sağlık sektöründe de bir yandan sağlık altyapı kapasitesinin kısa vadede güçlendirilmesi diğer yandan sağlık alanında gider

kalemlerindeki artışlar sağlık harcamalarında önemli artışların olmasına yol açmaktadır. 2020'nin başlarında etkisini hissettiren Covid-19 Salgının ülkelere ve sektörlerimize göre farklı düzeylerde olumsuz etkiler oluşturmuştur ve hâlâ da olumsuz etkileri devam etmektedir. Şüphesiz salgının en önemli etkileri sağlık sektörü üzerinde görülmektedir. Vaka sayısındaki değişime göre salgının sağlık sektörü üzerindeki etkisi de değişkenlik göstermektedir. Türkiye'de genel olarak pandemi hastaneleri özelde ise tıp fakültesi olan devlet üniversiteleri Covid-19 Salgının yönetilmesinde ve olumsuz etkilerinin azaltılmasında son derece büyük önem arz etmektedir. İstatistiksel analiz sonuçlarına göre, Türkiye'de tıp fakültesi olan devlet üniversiteleri giderleri, hem aynı dönemde tıp fakültesi olmayan devlet üniversiteleri giderlerine göre artış göstermiştir, hem de 2020 yılında, 2019 yılına göre istatistiksel olarak anlamlı bir artış göstermiştir. Sonuç olarak, Covid-19 Salgını ile mücadelede hayati öneme sahip olan tıp fakültesine sahip üniversitelerin giderlerinin finansmanın etkili bir şekilde yönetilmesi, ülkenin sağlık kapasitesinin yeterli ve güçlü kapasitede tutulması toplumsal refah açısından son derece büyük önem arz etmektedir.

Dünya Sağlık Örgütü tarafından yayınlanan "Global Spending on Health: A World In Transition" adlı raporunda sağlık alanında yapılan harcamaların küresel düzeyde değiştiği vurgulanmaktadır. Rapora göre sadece özel sağlık harcamalarının değil aynı zamanda kamusal sağlık harcamalarının da hızla arttığı ifade edilmektedir. Küresel düzeydeki sağlık harcamaları / maliyetleri 2000-2017 yılları arasında %3,9 olarak gerçekleşirken, ekonomik büyüme oranı ise %3,0 düzeyinde gerçekleşmiştir (WHO, 2019).

Kamusal teşviklerle birlikte son yıllarda şehir hastaneleri, üniversite hastaneleri, devlet hastaneleri ve özel sağlık kurumları gibi hastanelerin arttığı görülmektedir. Diğer yandan Dünya Bankası tarafından Türkiye'ye Covid-19 salgınına yönelik uzun vadeli 100 milyon dolarlık kredinin onaylanması durumu da sağlık sektörüne olan yatırım iştahına katkı sağlamıştır (WB, 2020). Ülkelerin sağlık, kimyasal vb. boyutlardaki olası ulusal güvenlik tedbirlerinin tesis edilmesi ve geliştirilmesi yönündeki toplumsal beklentilerin özellikle üniversiteler üzerinde yoğunlaşması nedeniyle de üniversite araştırma birimleri sürekli gündemde yer almaktadır. O nedenle de kamu üniversitelerinin finansman teşviklerinin artırılması ya da ARGE bütçelerinin artırılması önemli bir artış gerektirmektedir (Koç ve Yardımcıoğlu, 2020).

Literatürde yer alan araştırma sonuçlarında da görüleceği üzere tıp fakültesi hastanesi olan devlet üniversitelerinin hem pratik düzeyde hem de teorik düzeyde harcamaları ve ARGE bütçelerinin artırılması beklenmektedir. Finansal yeterlikteki bir üniversite hastaneleri hem toplumsal sağlık hizmeti sunumunda hem de küresel ölçekteki pandemi salgınlarına yönelik önemli düzeyde katma değerler üretebilecektir.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, Ö., & Günay, A. (2020). The early impact of the Covid-19 pandemic on the global and Turkish economy. *Turkish journal of medical sciences*, 50(S1-1): 520-526.
- Adıgüzel, M. (2020). Covid-19 pandemisinin Türkiye ekonomisine etkilerinin makroekonomik analizi. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Bahar (Covid19-Özel Ek), 191-221.
- Akbal, H. Covid-19 Pandemisinin Sağlık Tedarik Zincirine Kamçı Etkisi. *Kesit Akademi Dergisi*, 6(25): 181-192.
- Bahar, O., & İlal, N. Ç. (2020). Coronavirüsün (Covid-19) Turizm Sektörü Üzerindeki Ekonomik Etkileri. *International Journal of Social Sciences And Education Research*, 6(1): 125-139.
- Balci, Y., & Çetin, G. (2020). Covid-19 Pandemi Sürecinin Türkiye'de İstihdama Etkileri Ve Kamu Açısından Alınması Gereken Tedbirler. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(37): 40-58.
- Cinel, E. A. (2020). Covid-19'un Küresel Makroekonomik Etkileri Ve Beklentiler. *Politik Ekonomik Kuram*, 4(1): 124-140.
- Donthu, N., & Gustafsson, A. (2020). Effects of COVID-19 on business and research. *Journal of business research*, 117: 284.
- Durmuş, S., & Şahin, D. (2020). Covid-19 Küresel Salgında Dünyada Ve Türkiye'de Uygulanan Ekonomi Politikaları Üzerine Bir Değerlendirme. *Electronic Turkish Studies*, 15(4): 923-943.
- Guan, D., Wang, D., Hallegatte, S., Davis, S. J., Huo, J., Li, S., ... & Gong, P. (2020). Global supply-chain effects of COVID-19 control measures. *Nature human behaviour*, 4(6): 577-587.
- Gürsoy, S., Tunçel, M. B., & Sayar, B. (2020). Koronavirüsün (Covid-19) Finansal Göstergeler Üzerine Etkileri. *Ekonomi Maliye İşletme Dergisi*, 3(1): 20-32.
- HMB, (2021). Hazine ve Maliye Bakanlığı 2020 Yılı Bütçe Dengesi, <https://www.hmb.gov.tr/2020-aralik-ayi-butce-gerceklesme-sonuclari> Erişim Tarihi 20/06/2021.
- IMF (2021). World Economic Outlook. Erişim 15/06/2021. <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2020/06/24/WEOupdateJune2020>.
- Kara, E., (2020). Covid-19 Pandemisi: İşgücü Üzerindeki Etkileri Ve İstihdam Tedbirleri. *Avrasya Sosyal Ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 269-282.
- Karataş, Z. (2020). Covid-19 Pandemisinin Toplumsal Etkileri, Değişim Ve Güçlenme. *Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 4(1): 3-17.
- Kılıç, Y. (2020). Borsa İstanbul'da Covid-19 (Koronavirüs) Etkisi. *Joeep: Journal Of Emerging Economies And Policy*, 5(1), 66-77.
- Koç, İ., Yardımcıoğlu, F. (2020). Covid-19 Pandemi Sürecinde Uygulamaya Konulan Mali Tedbir ve Teşviklerin Karşılaştırmalı Analizi: Türkiye ve Seçilmiş AB Ülkeleri Karşılaştırması. *Siyaset. Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 8 (2): 123-152 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/seyad/issue/58353/834700>
- Michie, J. (2020). The covid-19 crisis—and the future of the economy and economics. *International Review of Applied Economics*, 34(3): 301-303.
- Newbold, S. C., Finnoff, D., Thunström, L., Ashworth, M., &

- Shogren, J. F. (2020). Effects of physical distancing to control COVID-19 on public health, the economy, and the environment. *Environmental and Resource Economics*, 76(4): 705-729.
- Nishi, A., Dewey, G., Endo, A., Neman, S., Iwamoto, S. K., Ni, M. Y., ... & Young, S. D. (2020). Network interventions for managing the COVID-19 pandemic and sustaining economy. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 117(48): 30285-30294.
- Şenol, Z., & Zeren, F. (2020). Coronavirus (COVID-19) and stock markets: The effects of the pandemic on the global economy. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(4): 1-16.
- Sharif, A., Aloui, C., & Yarovaya, L. (2020). COVID-19 pandemic, oil prices, stock market, geopolitical risk and policy uncertainty nexus in the US economy: Fresh evidence from the wavelet-based approach. *International Review of Financial Analysis*, 70: 101496.
- Soylu, Ö. B. (2020). Türkiye Ekonomisinde Covid-19’un Sektörel Etkileri. *Avrasya Sosyal Ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(6): 169-185.
- Tayar, T., Gümüştekin, E., Dayan, K., & Mandi, E. (2020). Covid-19 Krizinin Türkiye’deki Sektörler Üzerinde Etkileri: Borsa İstanbul Sektör Endeksleri Araştırması. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (Salgın Hastalıklar Özel Sayısı): 293-320.
- Tekin, B. (2020). Covid-19 Pandemisi Döneminde Ülkelerin Covid-19, Sağlık Ve Finansal Göstergeler Bağlamında Sınıflandırılması: Hiyerarşik Kümeleme Analizi Yöntemi. *Finans Ekonomi Ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(2): 336-349.
- Terzioğlu, F. (2020). Covid-19 Sürecinde Sağlık Sistemlerinin Zorlukların Üstesinden Gelebileme Kapasitesinin Geliştirilmesi Ve Hemşireler İle Diğer Sağlık Profesyonellerinin Güçlendirilmesi. *Türkiye Çocuk Hastalıkları Dergisi*, 14(Covid-19), 76-83.
- WB, (2020). World Bank. World Bank Support will Help Turkey’s Health System Better Respond to COVID-19 Pandemic. Erişim Tarihi:20/06/2020. <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2020/04/24/world-bank-support-will-help-turkeys-health-system-better-respond-to-covid-19-pandemic>
- WHO (2019). Global Spending on Health: A World in Transition. Erişim Tarihi:20/06/2020. https://www.who.int/health_financing/documents/health-expenditure-report-2019.pdf?ua=1.
- Yıldırım, Z, Becici, A. (2021). Gelişmiş Ülkelerde Kamusal Sağlık Harcamaları ve Sermaye Birikimi İlişkisi: Panel Eşbütünleşme Analizi. *Yaşar Üniversitesi E-Dergisi*, 16 (62): 982-1004. DOI: 10.19168/jyasar.817368
- Zeren, F., & Hızarcı, A. (2020). The Impact Of Covid-19 Coronavirus On Stock Markets: Evidence From Selected Countries. *Muhasebe ve Finans İncelemeleri Dergisi*, 3(1): 78-84.

Ek 1. Tıp Fakültesi Olan ve Tıp Fakültesi Olmayan Devlet Üniversiteleri Giderleri

Tıp Fakültesi	Üniversite	2019				2020			2019	2020	Fark
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	İlk 9 ay (a)	İlk 9 ay (b)	a-b
Var	Adıyaman Üni.	47497	47335	46052	44624	52911	47739	53115	140884	153765	12881
Var	Afyon Kocatepe Üni.	50178	59342	54590	62185	59686	57242	59742	164110	176670	12560
Var	Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üni.	18050	17532	26949	37924	33845	31026	35706	62531	100577	38046
Var	Akdeniz Üni.	125499	179351	155890	180078	167678	159746	194382	460740	521806	61066
Var	Alanya Alaaddin Keykubat Üni.	20835	19929	18123	29771	21385	20965	22135	58887	64485	5598
Var	Amasya Üni.	30481	32305	35103	36456	36270	34103	36720	97889	107093	9204
Var	Ankara Üni.	263242	266414	252316	324851	307086	266438	300621	781972	874145	92173
Var	Ankara Yıldırım Beyazıt Üni.	54471	55085	54403	69940	68089	64111	69810	163959	202010	38051
Var	Atatürk Üni.	180260	202176	173929	197753	209753	207078	187618	556365	604449	48084
Var	Aydın Adnan Menderes Üni.	101567	101576	109533	112582	114290	115721	121694	312676	351705	39029
Var	Balıkesir Üni.	57534	61248	57815	70683	64605	67090	68619	176597	200314	23717
Var	Bolu Abant İzzet Baysal Üni.	66352	66546	68719	72715	76941	74260	76446	201617	227647	26030
Var	Bursa Uludağ Üni.	153768	150472	154596	162977	173035	159981	175644	458836	508660	49824
Var	Çanakkale Onsekiz Mart Üni.	87666	93153	89736	104022	102348	102023	105614	270555	309985	39430
Var	Çukurova Üni.	151050	165299	168909	165291	170084	158266	175917	485258	504267	19009
Var	Dicle Üni.	107309	117381	127388	141823	132101	126215	127842	352078	386158	34080
Var	Dokuz Eylül Üni.	180986	178616	200751	195792	182449	211805	205665	560353	599919	39566
Var	Düzce Üni.	57833	66525	71153	84050	69205	66290	75492	195511	210987	15476
Var	Ege Üni.	205011	234903	222294	268289	242358	237218	259163	662208	738739	76531
Var	Erciyes Üni.	140856	137629	141019	151630	157896	145908	156990	419504	460794	41290
Var	Erzincan Binali Yıldırım Üni.	44866	47607	48008	58383	54436	51784	52426	140481	158646	18165
Var	Eskişehir Osmangazi Üni.	98089	110204	101193	100972	118053	104742	113032	309486	335827	26341
Var	Fırat Üni.	110053	131751	114863	136011	137749	136390	135819	356667	409958	53291
Var	Gazi Üni.	200162	196858	209164	240999	224916	205405	223870	606184	654191	48007
Var	Gaziantep Üni.	100874	117316	105628	131482	119000	118592	129321	323818	366913	43095
Var	Giresun Üni.	45110	49792	47770	52686	53316	50350	48815	142672	152481	9809
Var	Hacettepe Üni.	248436	286971	282668	290111	314605	270823	270478	818075	855906	37831
Var	Harran Üni.	74255	71228	74445	74265	81920	73593	81256	219928	236769	16841
Var	Hatay Mustafa Kemal Üni.	58812	65406	65092	68321	67674	66168	69770	189310	203612	14302
Var	Hitit Üni.	38078	46369	43279	44337	45686	45648	44437	127726	135771	8045
Var	İnönü Üni.	122056	125046	125057	136408	134356	134506	126602	372159	395464	23305
Var	İstanbul Medeniyet Üni.	38703	38780	40175	46671	48795	49836	60126	117658	158757	41099
Var	İstanbul Üni.	231854	242215	247133	273817	270863	242976	260818	721202	774657	53455
Var	İstanbul Üni. - Cerrahpaşa	129496	129514	128203	190372	158907	153700	156264	387213	468871	81658
Var	İzmir Bakırçay Üni.	3722	5692	5725	14389	8624	14801	16122	15139	39547	24408
Var	İzmir Demokrasi Üni.	5120	7280	8098	10851	9875	11914	15040	20498	36829	16331
Var	İzmir Katip Çelebi Üni.	44734	46971	67203	61848	48355	48212	55977	158908	152544	-6364
Var	Kafkas Üni.	52324	57397	54805	59064	61726	56617	51799	164526	170142	5616
Var	Kahramanmaraş İstiklal Üni.	1895	2300	2772	3623	9302	3144	5002	6967	17448	10481
Var	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üni.	71197	70417	77002	93040	85688	83082	83993	218616	252763	34147
Var	Karabük Üni.	49077	67466	57273	70498	58756	65452	65488	173816	189696	15880
Var	Karadeniz Teknik Üni.	122972	132579	123083	134350	135401	122364	126268	378634	384033	5399
Var	Kırıkkale Üni.	70687	71659	64741	77961	80734	71481	69451	207087	221666	14579
Var	Kırşehir Ahi Evran Üni.	40619	47030	47469	53259	46089	45331	57628	135118	149048	13930
Var	Kocaeli Üni.	110008	125987	115268	162723	129188	116002	123251	351263	368441	17178
Var	Kütahya Dumlupınar Üni.	54808	64353	57748	82720	66541	67389	70281	176909	204211	27302
Var	Kütahya Sağlık Bilimleri Üni.	10049	10487	13723	16776	15921	16153	20009	34259	52083	17824
Var	Malatya Turgut Özal Üni.	9357	11452	12943	24161	15582	24527	21937	33752	62046	28294
Var	Manisa Celal Bayar Üni.	86564	95712	85421	97084	104052	112691	104578	267697	321321	53624
Var	Marmara Üni.	164714	174178	187549	159881	176621	156285	164133	526441	497039	-29402
Var	Mersin Üni.	107415	114020	118426	122593	110869	111158	114581	339861	336608	-3253
Var	Muğla Sıtkı Koçman Üni.	84153	85186	81131	79118	94078	79957	91182	250470	265217	14747
Var	Necmettin Erbakan Üni.	109481	113900	123426	124757	122499	131738	127475	346807	381712	34905

Ek 1. Tıp Fakültesi Olan ve Tıp Fakültesi Olmayan Devlet Üniversiteleri Giderleri

Tıp Fakültesi	Üniversite	2019				2020			2019	2020	Fark
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	İlk 9 ay (a)	İlk 9 ay (b)	a-b
Var	Ondokuz Mayıs Üni.	134428	141293	144393	155629	152090	144113	153090	420114	449293	29179
Var	Ordu Üni.	35823	35569	34484	44712	41488	37832	41433	105876	120753	14877
Var	Pamukkale Üni.	120168	122885	118456	126570	135104	131706	132243	361509	399053	37544
Var	Recep Tayyip Erdoğan Üni.	52720	58507	57861	61671	75626	72170	67486	169088	215282	46194
Var	Sağlık Bilimleri Üni.	102467	122478	116131	121200	127499	113481	117055	341076	358035	16959
Var	Sakarya Üni.	78061	82177	87515	86226	91601	85015	88897	247753	265513	17760
Var	Samsun Üni.	3668	5897	6451	14304	8898	9897	12033	16016	30828	14812
Var	Selçuk Üni.	153237	135602	148518	176869	163762	153012	158935	437357	475709	38352
Var	Sivas Cumhuriyet Üni.	115604	120094	110414	132775	127626	120819	120820	346112	369265	23153
Var	Süleyman Demirel Üni.	105199	117495	114368	115006	121192	109604	106846	337062	337642	580
Var	Tekirdağ Namık Kemal Üni.	55796	55359	56093	69155	67898	59443	71051	167248	198392	31144
Var	Tokat Gaziosmanpaşa Üni.	70130	73625	73941	83928	85059	77708	84689	217696	247456	29760
Var	Trakya Üni.	94136	101493	85986	99587	108549	99828	110570	281615	318947	37332
Var	Van Yüzüncü Yıl Üni.	103458	107512	104445	104803	117022	112439	117595	315415	347056	31641
Var	Yozgat Bozok Üni.	43914	50368	42806	57952	52147	52871	60303	137088	165321	28233
Var	Zonguldak Bülent Ecevit Üni.	71540	75091	71553	80434	79830	74433	77335	218184	231598	13414
Yok	Abdullah Gül Üni.	13120	16323	17842	25371	15515	18397	20104	47285	54016	6731
Yok	Adana Bilim Ve Teknoloji Üni.	20386	26536	26304	29605	19927	22691	26412	73226	69030	-4196
Yok	Ağrı İbrahim Çeçen Üni.	26812	31978	32689	31036	34693	30227	29173	91479	94093	2614
Yok	Aksaray Üni.	38706	42026	42483	44627	45109	43387	42713	123215	131209	7994
Yok	Anadolu Üni.	119557	122393	121976	122414	132675	126452	129039	363926	388166	24240
Yok	Ankara Hacı Bayram Veli Üni.	44845	46906	49598	70167	61634	57876	60886	141349	180396	39047
Yok	Ankara Müzik Ve Güzel Sanatlar Üni.	2285	2533	4102	7701	5950	6404	7453	8920	19807	10887
Yok	Ankara Sosyal Bilimler Üni.	24044	23803	16847	31025	24852	24605	16544	64694	66001	1307
Yok	Ardahan Üni.	20420	23420	20077	24673	22503	22889	23469	63917	68861	4944
Yok	Artvin Çoruh Üni.	24265	24543	27228	32609	26443	28610	31610	76036	86663	10627
Yok	Bandırma Onyedil Eylül Üni.	17592	23273	20466	33322	20851	26896	27869	61331	75616	14285
Yok	Bartın Üni.	26566	38103	39262	36017	32463	37508	36163	103931	106134	2203
Yok	Batman Üni.	27054	27683	32614	44521	30327	27859	28478	87351	86664	-687
Yok	Bayburt Üni.	25267	25040	27184	34493	27348	23708	25638	77491	76694	-797
Yok	Bilecik Şeyh Edebali Üni.	29081	27687	26657	41697	33265	33737	47377	83425	114379	30954
Yok	Bingöl Üni.	35123	43235	44397	45450	44077	48330	42525	122755	134932	12177
Yok	Bitlis Eren Üni.	23434	22825	23319	37700	27907	24947	27459	69578	80313	10735
Yok	Boğaziçi Üni.	71468	74240	75458	113562	77714	78546	80311	221166	236571	15405
Yok	Burdur Mehmet Akif Ersoy Üni.	47905	50508	55526	53769	59883	55905	58921	153939	174709	20770
Yok	Bursa Teknik Üni.	17288	18242	20678	34473	28782	31061	33508	56208	93351	37143
Yok	Çankırı Karatekin Üni.	33102	34885	35508	54923	38805	39572	41407	103495	119784	16289
Yok	Erzurum Teknik Üni.	12971	19126	20228	17790	15351	16391	18087	52325	49829	-2496
Yok	Eskişehir Teknik Üni.	39192	37384	40531	43183	48786	44993	45432	117107	139211	22104
Yok	Galatasaray Üni.	25672	28586	21825	31910	23989	24124	23593	76083	71706	-4377
Yok	Gaziantep Bilim Ve Teknoloji Üni.	0	292	1285	2167	2357	3988	5590	1577	11935	10358
Yok	Gebze Teknik Üni.	32682	35350	43956	38468	37749	39472	42500	111988	119721	7733
Yok	Gümüşhane Üni.	30743	32501	31447	34416	36492	31731	34445	94691	102668	7977
Yok	Hakkari Üni.	37303	15586	23778	33265	18740	18785	18467	76667	55992	-20675
Yok	İğdır Üni.	21896	25367	24406	26108	27590	25574	28688	71669	81852	10183
Yok	İsparta Uygulamalı Bilimler Üni.	25469	28386	33212	43661	36466	35358	36326	87067	108150	21083
Yok	İskenderun Teknik Üni.	27031	24139	28875	31738	22280	26260	25290	80045	73830	-6215
Yok	İstanbul Teknik Üni.	144567	144123	166800	168382	153747	152870	140248	455490	446865	-8625
Yok	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü	34808	35051	36146	34845	36037	36644	38008	106005	110689	4684
Yok	Karamanoğlu Mehmetbey Üni.	30297	35464	31060	40269	33974	30760	34539	96821	99273	2452
Yok	Kastamonu Üni.	41882	47925	44912	49281	46360	42893	58268	134719	147521	12802
Yok	Kayseri Üni.	5773	7076	7684	10049	10287	10335	14888	20533	35510	14977
Yok	Kırklareli Üni.	36004	35060	31511	41687	36138	31494	37236	102575	104868	2293
Yok	Kilis 7 Aralık Üni.	19669	25353	21509	33859	23960	22609	22669	66531	69238	2707

Ek 1. Tıp Fakültesi Olan ve Tıp Fakültesi Olmayan Devlet Üniversiteleri Giderleri

Tıp Fakültesi	Üniversite	2019				2020			2019	2020	Fark
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	İlk 9 ay (a)	İlk 9 ay (b)	a-b
Yok	Konya Teknik Üni.	17785	17449	18447	30124	23720	24134	24942	53681	72796	19115
Yok	Mardin Artuklu Üni.	28222	35199	30079	35549	37585	35079	40989	93500	113653	20153
Yok	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üni.	37395	36987	35886	43835	40770	37492	41559	110268	119821	9553
Yok	Munzur Üni.	21654	21355	22553	22771	24591	23285	23790	65562	71666	6104
Yok	Muş Alparslan Üni.	30310	30909	28302	34938	33554	40421	42941	89521	116916	27395
Yok	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üni.	31550	34290	37269	39281	36500	31742	36586	103109	104828	1719
Yok	Niğde Ömer Halisdemir Üni.	50733	50501	49126	58100	55806	48505	54794	150360	159105	8745
Yok	Orta Doğu Teknik Üni.	126811	136679	173524	148113	159486	148412	160942	437014	468840	31826
Yok	Osmaniye Korkut Ata Üni.	24387	25955	28431	28242	29167	28556	29715	78773	87438	8665
Yok	Sakarya Uygulamalı Bilimler Üni.	17167	23334	28147	28879	27084	27571	27846	68648	82501	13853
Yok	Siirt Üni.	27626	33580	29800	35074	34868	33511	38182	91006	106561	15555
Yok	Sinop Üni.	28290	34180	34640	34180	32442	33013	34908	97110	100363	3253
Yok	Sivas Bilim Ve Teknoloji Üni.	0	265	1231	4446	2784	3151	9885	1496	15820	14324
Yok	Şırnak Üni.	14085	14610	15961	26102	18502	17289	21440	44656	57231	12575
Yok	Tarsus Üni.	3628	5273	7107	6628	6837	9657	10849	16008	27343	11335
Yok	Trabzon Üni.	16125	16795	16194	22178	19655	19302	20887	49114	59844	10730
Yok	Türk Alman Üni.	9861	14513	28414	20823	16054	21202	13191	52788	50447	-2341
Yok	Uşak Üni.	36699	43382	35403	59602	41119	47737	40614	115484	129470	13986
Yok	Yalova Üni.	28795	29146	28696	34091	28643	26742	28600	86637	83985	-2652
Yok	Yıldız Teknik Üni.	92344	88257	94605	101571	100226	97347	94266	275206	291839	16633

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Muhasebat ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Genel Yönetim Bütçe İstatistikleri